Манай агуухэ Эхэ орон мандан алдаршаг лэ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 23 (4915) | 1946 он, январиин 30, среда | Сэн 20 мүнгэн

Бүгэдэ-арадай һайндэр болохо 1946 оной февралиин 10-ые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилэе!

Этигэмжэтэ нюур

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн сталинска блогой кандидадуудай түлөө агитаци хэхэ хүдэлмэри бүхы орон соомнай хаа-хаанагүй үргэн далайсатайгаар хэгдэжэ байна. Түг түмэн агитаторнуудтай хамта һунгуулиин урда тээхи окружной зүблэлнүүд дээрэ һунгагдаһан этигэмжэтэ нюурнууд хүдэлмэридөө орожо, кандидадуудай түлөө баһал агитаци хэхэ хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулалсажа байнад.

Бүгэдэнниитын иимэ ехэ этигэл найдабарида хүртэһэн этигэмжэтэ нюурнууд болбол һунгуулиин кампанида ехэхэн үүргэнүүдые дүүргэжэ байһаниинь элитэ. Этигэмжэтэ нюурнууд хадаа коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой үг зорилгые, тэрэнэй плагдашагүй хүсэн түгэс байһаниие һунгагшадта ойлгуулжа үгэхэ зуураа, һунгагшад бүхэниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгогдожо дэбжүүлэгдэһэн хүнүүдэй түлөө голосуудаа үгэхые уряална.

Улан-Удэ городой Городской, Заводской, Железнодорожно болон Пригородно районуудай һунгуулиин участково комиссинуудаар хүдэлмэрилдэг этигэмжэтэ нюурнууд хадаа Верховно Соведэй депутадуудай кандидадуудай регистрацида оруулагдаһанайнь үглөө үдэрһөө эхилжэ өөрөдынгөө хүндэтэ уялтануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ эхилһэн байгаа. Жэшээлхэдэ, этигэмжэтэ нюураар һунгагдаһан нүхэр Смирнов болбол Городской районой № 11 ба № 12 һунгуулиин участогуудай 400 холо гаран һунгагшадые 1-дэхи һургуулиин байшан соо суглуулжа, РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдаха болоһон депутадай кандидат нүхэр Иван Степановичэ Юмашевай биографи болон ажал-ябуулгатай һайнаар танилсуулжа үгэбэ. Мүн нүхэр Юмашевай гражданска дайнай ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай үедэ дайшалхы габьяануудые гаргаһан тухай тодо һонор хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, тэндэ хабаадалсаһан һунгагшадые айхабтар ехээр һонирхуулһан байха юм. Нүхэр Смирнов болбол өөрынгөө үүргые гансахан энээгээр хизаарланагүй, харин агитаторнуудые суглуулжа, тэдэнэртэй политическэ темээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг болонхой.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Кабанскын һунгуулиин округой һунгуулиин урда тээхи зүблөөн дээрэ этигэмжэтэ нюураар һунгагдаһан нүхэр Цыван Жамцарано гэгшэ тус округто баллотировалагдаха болоһон депутадай кандидат БМАССР-ой Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр С. М. Иванов болон ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Александр Васильевич Кудрявцевай —большевистскэ партиин эхэ үнэн сэхэ хүбүүд, Бурят-Монгол республикын хүдэлбэрилэгшэдэй ажал-ябуулгануудтай ба биографинуудтай өөрынгөө участогай һунгагшадые тон һайнаар танилсуулхаһаа гадна, үдэшэ бүри һунгагшадай гэр байраар ябажа, газетэнүүдтэ толилогдоһон шухала шухала материалнуудые уншажа, бүхы һунгагшадые политическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие хэнэ. Иимэ дээрэһээ нүхэр Жамцарано болбол һунгагшадайнгаа дунда ехэхэн хүндэтэй хүн болонхой.

Сэлэнгын аймагай № 222 һунгуулиин участогай этигэмжэтэ нюур нүхэр Г. Очиржапов хадаа БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдахаар дэбжүүлэгдэжэ, регистрацида ороһон нүхэр Тогочи Данзанович Данзановай түлөө агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэри эдибхитэйгээр ябуулна. Энэ нүхэр хадаа өөрынгөө депутадай кандидадай түлөө агитаци хэхэдээ, газетэнүүдтэ толилогдоһон материалнуудһаа гадна, нүхэр Данзановай практическа ажал хүдэлмэри тухай тодо һонор хөөрэлдөөнүүдые хэжэ һунгагшадаа ехээр һонирхуулна.

Мүн тэрэшэлэн Иволгын аймагай этигэмжэтэ нюурнууд нүхэд И. Худугуев, Б. Доржиев болон бусад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэд Кочуров, Кудрявцев болон Юмашевай түлөө агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэриие һунгагшадайнгаа дунда эршэмтэйгээр ябуулна. Тэрээнһээ гадна, эдэ этигэмжэтэ нюурнууд һунгагшадтаа Сталинска Конституциие ба һунгуулиин Дүримые гүнзэгыгөөр ойлгуулха гушаа ехэхэн анхаралаа табидаг болоо. Иигэжэ өөһэдынгөө хүндэтэ үүргэнүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, большевистскэ агитациин бүхы методые зүбөөр хэрэглэн хүдэлмэрилжэ байһан этигэмжэтэ нюурнууд республикын бусадшье аймагуудаар нилээдгүй олон бии.

Һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөнүүд дээрэ һунгагдаһан этигэмжэтэ нюурнуудтай хамта манай түг түмэн агитаторнууд болон пропагандистнууд болбол мүн лэ коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн сталинска блогой кандидадуудай түлөө ойлгуулгамжын хүдэлмэриие үргэнөөр хэхэ үүргэтэй. Эдэнэр хадаа нютагуудтахи партийна ба советскэ организацинуудтай хамта һунгагшадай хамтын суглаануудые болон митингнүүдые үнгэргэжэ, тэрээн дээрээ депутадуудай кандидадуудай биографи болон ажал-ябуулгатай һунгагшадые танилсуулха ёһотой.

Һунгуулиин үдэр хүртэр үлэһэн сагые кандидадуудай түлөө агитаци хэхэ хүдэлмэридэ зорюулха тушаа манай агитаторнууд болон этигэмжэтэ нюурнууд болбол ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэхэ байһандань ямаршье ажаг һэжэг байхагүй.

„Шэн габьяата ажалай түлөө" гэһэн медаль барюулагдаба

Январиин 23-да Бурят-Монголой Верховно Соведэй Президиумэй секретарь нүхэр Монкетов Улан-Удын Кумысолечебницын ба тэрэнэй туһалбарилгын ажахын хүдэлмэришэдтэ «1941—45 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медальнуудые барюулба.

Анха түрүүшын медаль Кумысолечебницын директор нүхэр Дутаровта барюулагдаба. Удаань нүхэд Калашников, Богомолова ба бусадта барюулагдаһан байна. Хамта 38 хүн медаль абабад.

Медаль абагшадай үмэнэһөө нүхэр Мурзин үгэ хэлэхэ зуураа, минии гансахан хүбүүмни Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай фронтдо баатарай үхэлөөр үхэһэн юм. Би өөрынгөө оролдосотой хүдэлмэреэр дайсаниие дараха хэрэгтэ Эсэгэ орондоо халуун туһаламжые үзүүлхээ хододоо оролдодог һэм.

Һанаһан һапалаа хэрэг дээрэнь бэелүүлһэнэйм түлөө правительствын үндэр шагналаар тэмдэглэһэндэтнай баярланаб. Тиигээд эндэһээ хойшо бури шударгы шангаар хүдэлмэрилхээр социалистическэ уялга абанаб гэбэ.

ТАСС-эй мэдээсэл

Январиин 22-то Америкын Холбоото Штадуудай Гүрэнэй секретариин уялгые дүүргэгшэ г-н Ачесон гэгшэ гурбан союзна державануудай Ялтинска хэлсээн хадаа Советскэ Союзай Курильска аралнуудые эзэмдэхэ эрхэ үгэхые хараалһан байгаа, тиигэбэшье, тэрэнэй ойлгоһоной һөөр хадаа, энэ хэлсээн болбол Советскэ Союзда Курильска аралнуудые эсэслэн дамжуулан үгэхые хараалаагүй байгаа гэжэ пресс-конференци дээрэ хэлэбэ. «Минии һанал иимэ байна, тиигэбэшье би буруу хэлэһэншье байжа болохоб»,—гэжэ г-н Ачесон нэмэжэ хэлэһэн байна.

Г-н Ачесон болбол Курильска аралнууд тухай асуудалаар үнэндөө «буруу хэлэһэн байна» гэжэ ойлгуулхаар ТАСС этигэмжэлэгдэбэ. Советскэ Союзһаа И. В. Сталин, Америкын Холбоото Штадуудһаа г-н Рузвельт ба Великобританиһаа г-н Черчилль гэгшэдээр 1945 оной февралиин 11-дэ баталагдаһан, тэрэ сагтаа ойлгосотой шалтагаануудаар тунхаглагдаагүй байһан, гурбан державануудай Ялтинска хэлсээндэ Японие плаһанай һүүлээр Курильска аралнууд болбол Советскэ Союзда дамжуулан үгтэхэ, мүн баһа Сахалин аралай урда хахад ба тэрэниие тойроод байһан бүхы аралнууд Советскэ Союзда бусаан үгтэхэ гэжэ тодоор заагдаһан байна.

РЕСПУБЛИКАМНАЙ ҺУНГАЛТАДА БЭЛЭДХЭЖЭ БАЙНА

2.811 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ

СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин кампаниин захалхаһаа хойшо манай республикын аймагай центрнүүдээр 20 агитпункт, 16 уншалгын таһаг ба 16 фотовыставкэнүүд эмхидхэгдэһэн байна. Гадна һунгагшадай олонтоото суглаан ба уран һайханай вечернүүд үнгэргэгдэбэ.

Мүн аймагуудай колхозуудаар 179 справочна столнууд, 50 улаан булангууд эмхидхэгдэжэ, тэндэнь уран һайханай самодеятельностиин кружогууд 186 наада ба зүжэгүүдые харуулаад байха юм.

Эдэ агитпункт ба улаан булангуудта аймагуудай библиотекэнүүдһээ 800 гаран номууд ба городһоо 5.500 шахуу ном, плакат, лозунгнууд, мүн 265 шатар эльгээгдэнхэй.

Хамта республикын аймагуудаар 2.811 агитатор хүдэлмэрилжэ, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ тухай Дүримые» ойлгуулхатаяа хамта 320 ханын газетэ, 320 дайшалхы хуудаһа гаргаһан байнад.

Агитационно-ниитын хүдэлмэри һайнаар ябуулна

Бичурын аймгүйсэдкомой дэргэдэхи гэгээрэлэй таһаг (даагшань нүхэр Молоков) арад ниитын дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эрхим һайнаар ябуулжа байна. Тэндэ мүнөө 374 агитаторнууд хүдэлмэрилжэ, һунгалта тухай ойлгуулгамжын хүдэлмэри һунгагшадай дунда үргэнөөр ябуулжа 513 дахин суглаа ба хөөрэлдөөнүүдые болон 384 [illegible] һайханай самодеятельность харуулһан байна.

Аймаг соогоо Бага-Куналейн уншалгын байшан (избачынь нүхэр Хмулин) колхозникуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг байна. Мүн тэрэшэлэн Тимухтаевска уншалгын байшан (избачынь нүхэр Ефимов) мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Комсомолецуудай туһаламжа

Курумканай аймпотребсоюзай комсомольско эхин организациин комсомолецууд (секретаринь нүхэр Осипова) үхибүүдэй байшанда нилээд ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Эндэ эдибхитэй комсомолецууд үдэр бүхэндэ үхибүүдэй дунда һонирхолтой хөөрэлдөө ба элдэб наада эмхидхэдэг байна. Комсомолецууд өөһэдынгөө хүсөөр тус байшанда түлеэ асаржа үгэһэн, подушкын галар, простыня гэхэ мэтэнүүдые оёхо хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлһэн байха юм.

Иимэнүүд хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна өөһэдынгөө дундаһаа 300 гаран түхэриг суглуулжа үхибүүдэй байшанда үгэһөн байха юм.

Үгэеэ хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө

Хориин аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ промартелиин хүдэлмэришэд 1945 оной үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байгаа. Тиигээд саашалаа тус коллектив үргэн хэрэглэлэй бараа бури ехээр бүтээхын, тэрэнэй шанарые һайжаруулхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, 1946 ондо ажалай жэлэйнгээ түсэбые 150 процент дүүргэхээр уялгануудые абаад, хэлэһэн үгээ хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байнад.

ТҮРҮҮ АНГУУШАД

Хэжэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим ангуушан нүхэр Илья Иванович Андреевский «Заготживсырьегой» аймагай контородо хэрмэнэй 80 гаран арһа, шоныя 2 арһа, үнэгэнэй ба бусад ангай сэнтэй арһадые тушаажа, даалгабарита түсэбөө 250 процент дүүргэбэ.

Тушааһан арһадайнтаа түлөө 255 килограмм гурил, 10 килограмм крупа, 3 килограмм сахар ба хубсаһа абаһан байна.

«Искусство» гэжэ хэблэлэй гаргаһан уранзураашан В. Корецкиин плакат. Г. Широковой репродукци. (ТАСС-эй фотохронико).

НҮХЭД ИВАНОВ БА КУДРЯВЦЕВ ҺУНГАГШАДТАЯА УУЛЗАБА

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). Аймагай социалистическэ культурын Байшан соо 400 гаран эрэгтэй эмэгтэй һунгагшад суглараба. Эдэнэрэй зүһэ шарайнь топ хүхюун баяртай харагдана. Сталинска Конституциин ашаар түйлэгдэһэн агуухэ илалтануудай тухай, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн Верховно Соведэй депутадуудай кандидадуудай тухай хөөрэлдэнэд.

Аймагай центрын һунгагшадай хамтын суглаае этигэмжэтэ нюураар һунгагдаһан нүхэр П. Жамцарано нээхэ зуураа, һунгагшадтаяа уулзахын түлөө манай депутадуудай кандидадууд эндэ ерэбэ гэжэ соносхоходонь, суглаанда хабаадалсагшад нэгэн хүн шэнгеэр хүл дээрээ бодожо, нэрьемэ альга ташаалга хэнэ. Суглаанай президиумэй гэшүүдэй дунда нүхэд Кудрявцев болон Ивановой ерэжэ һууха даань суглараһан зонууд халуунаар амаршалба.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Кабанскын 438-дахи һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Соломон Матвеевич Ивановто үгэ үгтэбэ. Нүхэр Ивановой трибуна дээрэ гарахадань, һунгагшад нэрьемэ альга ташаалга хэжэ, үнэн зүрхэнһөөн хүндэлбэ.

—Арад зоной айхабтар ехэ этигэл найдабари намда үзүүлжэ, Советскэ социалистическэ гүрэнэй дээдэ органдо депутадай кандидат болгожо дэбжүүлһэндэтнай таанарта үнэн зүрхэнһөөн халуун баясхалан хүргэнэб,—гэжэ Соломон Матвеевичын хэлэхэдэ, суглаашад угаа ехээр баярлажа, нэрьемэ альга ташаалгаар энэ үгыень угтаба.

Саашадаа нүхэр С. М. Иванов болбол депутадай хүндэтэ үүргые хайшан гэжэ дүүргэһэн тухайгаа, большевистскэ партиар хүмүүжүүлэгдэжэ, республикын арад зоной ажабайдалые хайшан гэжэ һайжаруулһан тухайгаа, хаана түрэһэн ба ямар ажал хүдэлмэридэ ябаһан тухайгаа тодо һонороор хэлэжэ үгэхэ зуураа, һунгагшадай этигэл найдабариие бэелүүлхын тулада ами бэеэ хайралангүйгөөр урда урдынхиһаа үшөө эршэмтэйгээр, Ленин ба Сталинай сэсэн мэргэн заабаринуудай һөөр хүдэлмэрилхэб гэжэ һунгагшадаа найдуулхадань, тэндэ байгшад бүгэдээрээ хүл дээрээ бодожо, үни удаан замхашагүй альга ташаалгануудаар угтаһан байха юм.

ССР Союзай Верховно Соведэй депутадай кандидат нүхэр Соломон Матвеевич болбол өөрынгөө дэлгэрэнгы ба тодо һонор, хурса үгэ соогоо һунгагшадай уялганууд тухай хэлэжэ тус аймагай ажалшадай үмэнэ тодо һонор зорилгонуудые табиба.

Суглаашадай нэрьемэ альга ташаалгаар угтуулан ВКП(б)-гэй обкомой нэгэдэхи секретарь Александр Васильевич Кудрявцев трибуна дээрэ гарана. Нүхэр А. В. Кудрявцев болбол богонихоншье һаа, хурса удхашанартай үгэ соогоо республикын ажалшадай, тэрэ тоодо тус аймагай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, колхозно таряашад болон албахаагшадай ойрын сагта хэхэ зорилгонуудыень заажа үгэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо, иимэ ехэ үндэр дээдэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө бүхы һунгагшадые халуунаар амаршалха зуураа, нүхэр А. В. Кудрявцев болбол өөрынгөө автобиографи болон ажал-ябуулганууд тухай хэлэжэ, тэндэ байһан бүхы һунгагшадые ехээр һонирхуулба.

Һүүлээрынь һунгагшадай үмэнэһөө хэдэн хүн үгэнүүдые хэлэжэ, Ленин-Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүд нүхэд А. В. Кудрявцев болон С. М. Ивановой түлөө өөһэдынгөө голосуудые үгэхэбди гэжэ найдуулба.

Кабанскын МТС-эй түрүү тракторна бригадын бригадир нүхэр Поломошин үгэ хэлэхэ зуураа, тус суглаанда хабаадалсаһан ба бүхы аймагайнгаа һунгагшадые эдэ хүбүүдэй түлөө голосуудаа үгэхые уряалхадань, суглаанда хабаадалсагшад энэ дурадхалыень үнэн зүрхэнһөө һайшаажа, нэрьемэ альга ташаалгаар угтаба. Тэрэшэлэн интеллигенциин үмэнэһөө һунгагша нүхэр Егорова, үбгэд хүгшэд болоһон һунгагшадай үмэнэһөө нүхэр Ячминёва болон бусад үгэнүүдые хэлэжэ, сталинска блогой кандидадуудта голосуудаа үгэхые уряалба.

Энэ суглаан политическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэрөө.

А. ТИМОШИНА

Хориинхидай баярлалга

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд Г. А. Цыденова ба К. И. Гомбоева-Языкова гэгшэд һунгагшадтаяа уулзабад

ХОРИНСК. (Телефоноор абтаба). Тус аймагай социалистическэ культурын Байшан соо 500 шахуу һунгагшад суглараад, Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэд Г. А. Цыденова болон К. И. Гомбоева-Языкова гэгшэдэй ерэхые хүлеэн ядажа, угаа хүхюун баяртайнууд байба.

Уданшьегүй клубай үүдэндэ хүнгэн машинанууд ерэжэ, тэрээн сооһоо бурят-монгол арадай үнэн сэхэ басаган, мүнөө СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэжэ, регистрацида ба бюллетеньдэ оруулагдаһан нүхэд Гунсын Аюшеевна Цыденова ба Клавдия Ивановна Гомбоева-Языкова гэгшэд гарабад. Һунгагшадай хамтын суглаан нээгдэбэ. Суглаанай түрүүлэгшэ [illegible] түрүүлжэ Союзай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Улан-Удын 344-дэхи һунгуулиин округто баллотировалагдахаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Г. А. Цыденовада үгэ үгэбэ. Нүхэр Цыденовагай трибуна дээрэ гарахадань, суглаашан угаа хүхюунээр нэрьемэ альга ташаалгаар угтаба.

—Намда иимэ ехэ үндэр дээдэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйтнай түлөө халуунаар амаршалнаб. Советскэ засагай верховно органдо депутат болохо гээшэ айхабтар ехэ хүндэтэй хэрэг мүн. Тиимэһээ таанарай энэ этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, арад зоной ажана амгалан, баяртай хүхюунээр ажаһуухын тулада хамаг бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ, хэрбээ хэрэгтэй болоо [illegible] ами наһаяа үгэхэ [illegible] гэжэ нүхэр Г. А. Цыденовагай омогтой зөрюунаар мэдүүлхэдэнь, суглаанда хабаадалсагшад халуун шанга нэрьемэ альга ташаалгануудаар угтаба.

Нүхэр Г. А. Цыденова болбол саашань һунгагшадай үмэнэ тодо һонор зорилгонуудые табина. Түбхын түрүүндэ, дайн сэрэгэй үедэ абаһан большевистскэ темпээ зааханшье һуладхангүйгөөр Дүрбэдэхи Сталинска табанжэл соо хүдэлмэрилжэ, адуу малай тоо толгойе үшөө олон болгожо, республика соогоо түрүү һуурида эзэлһэн ябадалаа алдангүйгөөр хүдэлмэрилхые уряалхадань, хориинхид угаа ехээр омгорхожо энэ үгыень һайшаана.

—Хориин аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд малажал үсхэбэрилхэ талаар нилээдгүй ехэ амжалтануудые түйлабашье һаа, үнэр баян ургаса түйлхэ талаар республика соогоо гээгдэжэ ябана.—гэжэ нүхэр Цыденова хэлэнэ. Верховно органой һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ орохоороо абаһан уялгануудаа нэрэтэйгээр бэелүүлжэ, ерэхэ хабарай таригада бүрин түгэс бэлэдхэл хангахэ зуураа, ерэхэ жэлдэ үнэр баян ургаса түйлхые хүсэхэдэнь, суглаашан энэ дурадхалые зүбтэй дээрэ тоолоно. Нүхэр Цыденова болбол Сталин багшын заабариие үдэр бүриингөө хүдэлмэри дээрэ гарай хүтэлбэри болгожо хүдэлмэрилхэб гэжэ найдуулхатаяа хамта, өөрынгөө автобиографи тухай дэлгэрэнгыгээр тоолон хэлэбэ.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Яруунын 440-дэхи һунгуулиин округто ССР Союзай Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр К. И. Гомбоева-Языкова трибуна дээрэ гараба. Тиихэдэнь суглаашад бурят-монгол арадай үнэн сэхэ басаган, БМАССР-эй габьяата артистые халуунаар амаршалба.

—Намда иимэ ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйтнай түлөө үнэн зүрхэнһөөн баясхалан хүргэнэб. Бурят-монголой искусствые улам саашань хүгжөөлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа үгэхэб,—гэжэ нүхэр К. И. Гомбоева-Языкова һунгагшадаа найдуулба.

Һүүлээрынь, һунгагшадай үмэнэһөө үгэ хэлэһэн нүхэд А. Ф. Косыгин, Хориин МТС-эй түрүү тракторна бригадын бригадир Г. Аюшеев, этигэмжэтэ нюур Г. Цыреторов, колхозой правлениин түрүүлэгшэ В. С. Трунев, комсомолка Краснопеева, МТФ-е даагша Д. Жамсуев, «Улаан-Охон» колхозой түрүүлэгшэ Ш. Жамсаранов болон аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. К. Байрелов гэгшэд халуун үгэнүүдые хэлэжэ, өөһэдынгөө кандидадуудые амаршалха зуураа эдэ нүхэдүүдэй түлөө голосуудаа үгэхыень бүхы һунгагшадые уряалбад.

Ц. ГАРМАЕВ, («Б-М. Үнэн»-эй корреспондент).

Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат, манай Эхэ ороной эрхим патриот

Соломон Матвеевич ИВАНОВОЙ

түлөө өөһэдынгөө голосуудые бултааран, нэгэн хүн шэнгеэр, үгэе!

БУРЯТ-МОНГОЛ АРАДАЙ ОМГОРХОЛ

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хахэ Кабанскын 438-дахи һунгуулиин округто ССР Союзай Верховно Соведэй депутадай кандидадта манай республикын Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Соломон Матвеевич Ивановой кандидатура дэбжүүлэгдэжэ, мүнөө регистрацида ба һунгуулиин бюллетеньдэ оруулагданхай.

Манай эндэхи һунгагшад Ленин-Сталинай партиин үнэн сэхэ, найдамтай хүбүүн, бурят-монгол арадай омгорхол болохо энэ большевигэй түлөө голосуудаа хүхюун баяртайгаар үгэхэ гэжэ һунгуулиин үдэрые—энэ бүгэдэнэйтын һайндэрые хүлеэн ядажа байнад.

Округой һунгуулиин урда тээхи зүблеэн намайе этигэмжэтэ нюураар һунгажа тон харюусалгатай, тэрээнтэй хамта хүн этэй үүргэ намда даалгаһан байгаа. Тиин, энэ даалгабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бии бүхы хүсэ шадалаа, анхарал оролдолгоо болон хүй хүршэлөө энэ хүдэлмэридэ зорюулжа, һунгагшадтаа нүхэр С. М. Ивановой биографи ба ажал-ябуулгыень ойлгуулжа байнаб.

Тэрээнтэй хамта, Союзай Соведтэ һунгалтануудые хахэ Улаан-Удын 343-дахи һунгуулиин округто Кабанскын аймагай орһон дээрэһээнь, мүн лэ энэ округто дэбжүүлэгдэһэн, депутадта кандидат нүхэр Александр Васильевич Кудрявцевай түлөө өөһэдынгөө голосуудые һунгуулиин үдэртэ нэгэн хүн шэнгеэр ерэжэ үгэхые участогайнгаа һунгагшадые уряалжа ябадагби.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн эдэ депутадуудай кандидадууд бидэнэрэй үндэр найдабариие дүүргэхэ байһандань ямаршье ажаг һэжэг байнагүй.

Цыван ЖАМЦАРАНО,
131-дэхи һунгуулиин участогай этигэмжэтэ нюур.

Литература, искусствын һалбаран бадархын түлөө тэмсэгшэ

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай бурят-монгол залуу советскэ литература ба искусство болбол урданайхидаа орходоо улам ехээр дэгжэн бадарһан байха юм. Бурят-Монголой уранзохёолшод ба поэдүүд: Хоца Намсараев, Ц. Галсанов, Б. Базарон, Ч. Цыдендамбаев болон бусадай һайн һайн зохёол номууд хэблэгдэн гараһан байгаа. Энэ ушар болбол гайхалтай һайн зүйл мүн.

Манай уранзураашад: Ц. Сампилов, Р. Мэрдэгеев, Г. Павлов ба бусад өөрынгөө гоё һайхан зурагуудаар гансахан Бурят-Монгол соогоо бэшэ, харин бүхы Союз соо алдар нэрэтэй боложо байнад. Манай артистнууд хадаа актерско мэргэжэл ша абаряа улам улам дээшэлүүлжэ, зүжэг зохёогшодой һанал хүсэлые дэлбэлэн харуулжа шададаг болоһон ба зүжэг хараашадай зүрхөө ехэтэ хүндэлүүлдэг болоһон байна.

Хүгжэм, дуун болбол бурят-монгол арадай социалистическэ ажаһуудалай шэмэг болоһон байнал. Бидэнэр, мүнөө өөрынгөө оперотой, хүгжэмтэ-драматическа зүжэгүүдтэй болоһо шадаһан байнабди. Мүнөө үедэ бурят-монгол арад зон хадаа ороной ба бүхэ дэлхэйн шалэмэл эрхим зохёолшодой гайхамшаг зүжэгүүдые өөрынгөө түрэлхи хэлэн дээрэ харадаг болоо.

Ингэжэ БМАССР-эй культура ба искусствые хүгжөөн бадаруулха ба уранзохёол, эрдэм-наукын талаар гайхамшаг мэргэжэлтэй кадрнуудые ургуулха ябадалда Соломон Матвеевич Иванов болбол ехэхэн оролдолго хүсэеэ гаргаһан байгаа. Нүхэр Иванов уранзохёолшод, артистнууд ба уранзураашадай хандаха бүхэндэ тэдэниэ туһалха саг холодоо олодог байна.

Соломон Матвеевич Иванов болбол өөрынгөө арадые үнаглан дурлажа ябадаг ба тэрэнэй культура ба искусствые улам ехээр дэбжүүлхые оролдон бүхы зориг шадалаа энэ хэрэгтэ хандуулдаг болоо.

Социалистическэ Бурят-Монголой үнэн сэхэ хүбүүндэ бултадаа голосуудаа үгэе!

Данри ХИЛТУХИН, уранзохёолшо.

Кабанскын 438-дахи һунгуулиин округой һунгагшад! Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидат, бурят-монгол арадай эрхим хүбүүн, арадайнгаа гүрэн түрын ажал-ябуулгаша Соломон Матвеевич Ивановой түлөө өөһэдынгөө голосуудые бултааран, нэгэн хүн шэнгеэр, үгэгты!

ҮРЭН ТҮРЫН ХЭРЭГЫЕ ЗҮБӨӨР ШИИДХЭДЭГ ХҮН

Бурят-Монголой хэлхеэ-холбоошод болбол Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат болгоглэжо Кабанскын һунгуулиин округто нүхэр С. М. Ивановой дэбжүүлэгдэһэн... уулахадаа үгаа ехээр баясаһан байна.

БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшын тушаалда байһан нүхэр С. М. Ивановой хэлэн бүтээһэн ... бидэнэр ехэ үржэлтэ хүдэлмэриинь бидэндэ һайн мэдэгдэнэ.

Манай хэлхеэ-холбоошод хадаа нүхэр Соломон Матвеевичын хамаг бүхы юумэндэ болгоомжотой ба нүхэрэй ... шиидхэдэг, мүн кадрнуудые политическэр хүмүүжүүлдэг ба ургуулдаг, дэбжүүлдэг дээрэһээнь тэрэниие ... хээр хүндэлдэг ба тоодог болонхойбди.

Хэлхеэ-холбооной ажахые һайжаруулха тухай бэшэ хүтэлбэри, практическа туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө С. М. Ивановые табьяае манай правительство үндэрөөр сэгнэжэ байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай шэрүүн хатуу үдэрнүүдтэ энэ нүхэрэй эгһээ бидэнэр ходоо туһаламжа хүлеэдэг байгаа һэмди. 1943 ондо нүхэр Иванов ордендуудта «Хүндэлэлэй тэмдэг» гэжэ орден нэмэгдэһэн бэлэй.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хахэ Кабанскын 438-дахи һунгуулиин округой һунгагшадые Бурят Монголой һалбаран бадархын түлөө хүсэ шадалаа үгэдэг, бурят-монгол арадай үнэн сэхэ хүбүүн Соломон Матвеевич Ивановой түлөө өөһэдынгөө голосуудые үгэхые хэлхеэ-холбоошод уряална.

П. ИШИН—Хэлхеэ холбооной Управлениин начальник; М. ГОНЧАРОВ—партийна организациин секретарь; В. ШИПОВ—Телеграфна конторын партийна организациин секретарь; Е. БОНАННИ—Хэлхеэ-холбоошодой союзай обкомой түрүүлэгшэ.

Манай нүхэр ба хүтэлбэрилэгшэ

Бурят-монгол арадай үнэн сэхэ хүбүүн ба большевистскэ партиида үнэн зүрхэнһөө шүтэнги Соломон Матвеевич Иванов болбол 8 жэлэй саада тээ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгагдажа, республикын ажалшадай этигэл найдабариие ... дэтэйгөөр дүүргэһэн байгаа. Тэрэ хадаа арад зоной зарса ... республикын Совнаркомой түрэн түрын ехэ ажалые ... байхадаа, ажалша арадтай нягта холбоотой байжа, манай ... дай этигэл найдабариие олобо гээшэ.

Соведүүдэй органуудай урда табигдаһан шухала зорилгые зүбөөр шиидхэхэ тухай Соломон Матвеевичын үдэр бүри ... жо байдагыень бидэнэр хараһабди.

Али бүхы асуудалые шиидхэхэдэ жаяг ... арһамгүй, ... ба удаан ноошо байха ябадалые тэсэдэггүй юм. Тэрэнэй ... тэабэри доро һүүлэй үедэ центральна аппарадуудай ... Наркомадууд болон ажалшадай депутадуудай аймагуудай ба ... родской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэриие ... наар эмхидхэхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Соломон Матвеевич хадаа хүнэй ажаһуудалые һайжаруулха ... советскэ аппарадай хүдэлмэрилэгшэдтэ хэрэгтэй байһан ... на ба техническа мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тухай ... үдэр ... оролдожо байдагынь бидэнэр мэдэнэбди.

Нүхэр С. М. Иванов хадаа арад зоной дундаһаа ургажа ... һан ба большевистскэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн ... ажал-ябуулгаша мүн. Хүтэлбэрилхы комсомольско, партийна, советскэ хүдэлмэридэ ябажа байхадаа Ленин-Сталинай ... социалистическэ Эхэ орондоо, өөрынгөө арад зондо хизаарлашагүй үнэн сэхэ байһанаа Соломон Матвеевич харуулба.

Соломон Матвеевич Иванов болбол манай арадай ... кандидат гээшэ.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска ... кандидат Соломон Матвеевич Ивановой түлөө голосуудаа ... хыень Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хахэ Кабанскын 438-дахи һунгуулиин округой бүхы һунгагшадые ... нэр уряалнабди.

БМАССР-эй СНК-гай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин хүдэлмэрилэгшэд: С. БАТОРОВ, А. ИЗБЕКОВА, К. ... ДОНОВ, В. КОНОВАЛОВ, А. АБОКШИНОВ, В. СЕМЕ... Т. САПОНЧИН, Г. КАЛИНИНА, Г. ХАМАГ... Е. МРИНСКАЯ.

АРАДАЙ ХҮБҮҮН

Манай социалистическэ общество соо советскэ гражданин бүхэнэй ээлжээ байһан байдал хадаа тэрэнэй өөрынь ажал дээрэһээ, тэрэнэй өөрынь шадабари болон зориг хүсэн дээрэһээ болодог байна. Советскэ простой олон тоото хүнүүдэй эгээл иимэ шанар хадаа тэдэниие социалистическэ державын засагай газарай депутадуудай кандидадууд болгон үргэбэ гээшэ. Эгээл тэдэнэр—арадай хүндэтэ, эрхим шалдаг хүбүүд ба басагад, тэрэнэй шэмэг ба омгорхолынь болоно.

Бурят-монгол арадай тиимэ омгорхолынь, тэрэнэй шэмэгынь Иванов Соломон Матвеевич болоно. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат боложо бүхы бурят-монгол арадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Иванов хадаа ВКП(б)-гэй обкомой заа арнин эһоор гансал Кабанскын һунгуулиин округто баллотировалха зүбшөөлөө үгэһэн байна.

Бүхы бурят-монгол арадай ажабайдал, тэрэнэй политическэ ургалта хадаа зураг дээрэхидэл адлар Соломон Матвеевичын ажабайдал ба ажал-ябуулга соо харагдана. Эгээл иимэһээ нүхэр Иванов тухай хэлэхэдээ гансахан тэрэнэй ажабайдалайнь ябадалые хэлээд зогсожо болохогүй. Тэрэнэй ажабайдал хадаа советскэ байгуулалтаһаа, тэрэниие хүмүүжүүлһэн ба хатуужуулһан Ленин—Сталинай партиин хэрэгһээ таһаршагүй байна.

Соломон Матвеевич Иванов 1912 ондо Алайрай аймагай Тангутска бүлэгэй Ед гэжэ нютагта үгытэй таряашанай бүлэ соо түрэһэн байха юм. Тэрэнэй түрэлхид үгытэй ядуу байжа, ходо гасалан зоболондо һуугша һэн. Өөрынгөө бүлэ тэдхэхын ба үхибүүдээ тэжээхын түлөө тэр нэй түрэлхидынь нютагай баян зёнто хүнэ хүшэр ажал хэхэ баатай болодог бэлэй. Нүхэр Иванов бага наһанһаан хойшо үгытэй ядуу байдалай, урданай хашалан байдалай хойшолонгые өөрынгөө бэеэр үзэһэн хүн гээшэ.

Үгытэйшүүл ба баяшуул хоёрой хоорондохи тад ондоо байдалые харахадаа тэрэ хүбүүн ухаамсар, һонюуша боложо һураһан, ядаһан зоболон зондо ехэ хайратайгаар хандаха сэдьхэлтэй болоһон байна. Бурят-монгол арадай үлэнхэ ядуу, харанхы мунхаг байдалда байһан тиимэ хэсүү бэрхэ сагта нүхэр Ивановай бага наһан үнгэрбэ. Арад зондо эсэргүү хаанта засагай хатуу хуули хадаа үнэр баян һууха ба ургажа хүгжэхэ гэһэн бурят зоной хүсэлые хатуу шэрүүнээр дарожа байдаг һэн.

Гансал агууехэ Октябрьска Социалистическэ Революци хадаа бурят-монгол арадые дарлалта боолшолголһоо һуллажа, Советскэ Союзай арадуудай агууехэ эбтэй бүлын политическэ эрхэ сүлөөтэй, адли тэгшэ член болгоһон байна гээшэ. Бурят-Монголой ажалшад гансал советскэ засагай үедэ ажал хэрэгэй болон жаргалта сүлөөтэ байдалай баярые мэдэбэ. Нүхэр Ивановой түрэлхидэй бүлын ажабайдалшье үндэһөөрөө хубилба. Советскэ засаг хадаа тэрээндэ зол жаргал ба эрхэ сүлөө асараа. 1924 ондо Соломон Матвеевич өөрынгөө түрэлхидтэй хамта „Ленинэй ошон" гэжэ колхоздо ороно. Культура ба наукын үргэн харгы нээгдэжэ, гэгээрэл болбосоролой бүхы үүдэн дэлгээгдэнэ. Наймандайска эхин һургуулиие дүүргээд, Соломон Матвеевич 1928 ондо Алайрай 7 жэлэй һургуулида ороһон юм.

Эндэ тэрэнэй илейнэ ургалтын зам эхи абана, эндэ тэрэнэй олонийтын политическэ ажал ябуулгань эхилнэ. Тэрэ жэл нүхэр Иванов комсомолой зэргэдэ орожо, гансахан һургуулиин олонийтын ажалда бэшэ, мүн большевистскэ парти ба советскэ правительствын айхабтар шухала революционно хэмжэ - ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хабаадалсана—үмсын ажалтаниие колхоздо һайн дураарынь оруулха талаар эдибхитэй ехэ ажал хэнэ.

Габэшье зоримгой бэрхэ тэрэ хүбүүн өөрынгөө эрдэм болбосоролые улам саашань дээшэлүүлэнгүй байжа шадахагүй байба. Нүхэр Иванов 1931 ондо Бурят-Монголой педтехникумэй дэргэдэ багшанарай нэгэ жэлэй курсада ороод, тэндэ өөрынгөө эдибхи зоригые улам али тодоор харуулна. Тэндэ һайнаар һуража ба олонийтын ажалда эдибхитэйгээр хабаадалсажа байхадаа нүхэр Иванов Ленин-Сталинай партиин зэргэдэ ороһон байха юм.

Тэрэ курсые дүүргээд нүхэр Иванов ойролон зура багшаар ажаллажа байтарынь тэрэниие Яруунын совхозой дэргэдэхи комсомольско организациин секретаряар һунгана. Һүүлээрынь Бурят-Монголой ажаүйлэдбэриин гигант болохо паровозо-вагонно заводой барилгада эльгээнэ. Эндэ нүхэр Иванов хадаа мундуу шираг залуушуулые үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллуулхын тула үдэр һүнигүй эмхидхэлэй сог зали бадаруулжа, эдибхи гаргана.

1935 ондо нүхэр Иванов партийна хүдэлмэридэ ороно. Тэрэ хадаа ПВЗ-гэй совхозой парторгоор, тиигээд вагонно-колесно цехын парторгоор, һүүлээрынь ПВЗ-гэй парткомой член ба секретариие орлогшо, удаань секретарь боложо һунгагдаһан байха юм. Ажаүйлэдбэриин энэ томохон гиганг дээрэ политическэ ударидагша ба партийна эмхидхэгшэ болоһон нүхэр Ивановой бүхы шадабари бэлигынь хүсэд дүүрэнээр дэлгэржэ харагдана.

Ажаүйлэдбэриин энэ томохон предприятиин партийна организаци хадаа буржуазна националистнуудай үлэгдэлнүүд болон общеcтвын троцкистско-бухаринска хог богуудые элирүүлэн гаргажа бута сохихо талаар эрхим жэшээнүүдые харуулһан бэлэй. Соломон Матвеевич тэрэ заводой политическэ хүтэлбэрилэгшэ хадаа арадай дайсадта хайра гамгүй байһанаа, Ленинско-Сталинска хэлбэришэгүй һургаалтай байһанаа, большевизмын үзэл бодолнуудые арюун сэбэр байлгажа аршалан хамгаалхэ хэрэгтэ нугаршагүй хатуу зориггой байһанаа харуулһан бэлэй.

Нүхэр Иванов 9 дэхи областной партийна конференци дээрэ ВКП(б)-гэй областной комитедэй пленумэй болон бюрогой член боложо һунгагдаһан ба тиин 1937 оной ноябриин 5-да Бурят-Монгол АССР-эй Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедээр республикын Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ боложо томилогдоһон бэлэй.

Бүгэдэарадай һайндэр болоһон үдэр—1937 оной декабриин 12-то—Соломон Матвеевич Иванов ССР Союзай Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаа һэн.

Иимэ болхолоороо нүхэр Иванов хадаа арад зоноор, партийна хүнүүдээр һунгагдаһан большевистскэ һургаалай хүтэлбэрилэгшэ гээшэ. Нүхэр Иванов өөрыгөө дэбжүүлһэн арад зонһоо ходо һургаал абажа байхынгаа хажуугаар советскэ патриотизмын арюун нангин мэдэрэлтэй, Эхэ орондоо хизаарлашагүй үнэн сэхэ байхаар, советскэ байгуулалтада, агууехэ багша ба эсэгэ нүхэр Сталинда хизаарлашагүй сэхэ байхаар республикын ажалшадые һургадаг байна.

Республикын правительствын хүтэлбэрилэгшэ байхадаа нүхэр Иванов болбол дайн сэрэгэй болоогүй ба болоожошье байхада, мүн мүнөөшье республикын ажалшадай эдибхи зоригые Эсэгэ ороноймгоо хүсэн шадалые улам бүри бүхэжүүлхэ хэрэгтэ зорюулжа байна. Тэрэнэй түлөө нүхэр Иванов үлэн ба нэрин нэгтаар хүдэлдэг аппарадай түлөө сан үргэлжэ тэмсэжэ, үүсхэл гаргаха ба бүтээсэтэй байхэ ябадалые тэрэнһээ эрижэ байдаг юм. Тиин илангаа һүүлэй үедэ манай эндэхи советскэ органуудай хүдэлмэриин һайжаржа байһые харанабди.

Нүхэр Иванов хүнэй зан абари, арга шадабари, дура сэдьхэл хаража ажал эмхидхэхэ ябадалые эридэг ба һургадаг байна. Соломон Матвеевич болбол хүнэй нэрэ зэргые хүндэлжэ, тэрэнэй алдуу эндүүн дээрэ һургадаг ба дүй дүршэлынь баяжуулдаг байна юм. Жэшээнь, аймагуудаар ябахадаа гансахан ажахын түсэбүүдэй дүүргэлтые шалгадаг бэшэ, мүн баһа советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй идейно-культурна ургалтыень хаража үзэдэг байна.

Бурят-Монгол республикын правительствые толгойлжо байхадаа нүхэр Иванов ажалшад тухай ехэ анхаралаа табижа, тэдэнэй материально-бытовой байдалыень һайжаруулхын түлөө тэмсэнэ. Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ ажалшадай депутадуудай нютагуудтахи Соведүүд илангаа Улаан Армиин сэрэгшэдэй гэр бүлэнэрэй байдалые һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэбэ. Бурят-Монголой правительство хадаа үхибүүдэй, нүүжэ ерэһэн зоной, инвалидуудай байдалые хүнгэдхэхын тула, коммунальна ажахые болон ажалшадай бусад эрилтэнүүдые хангахын тула бүхы арга боломжонуудые сэрэгэй эгээл хатуу шэрүүн сагта оложо ба хэрэглэжэ байгаа. Советскэ хүндэ гаргадаг энэ анхарал хадаа энхэ амгалан сагта ороод байһан энэ үедэ улам бүри ехэ болоно.

Дэлхэйн хоёрдохи дайн дүүрэһээр дүрбэхэн һара боложо байна. Габэшье тон ехэ юумэ хэгдээ. Теэд хэды ехэ арга нүхэсэлнүүд урдамнай байна гээшэб. Гансахан дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэб тухай хэлэгтэнэ бэшэ. Бидэнэр хадаа атуу мал ... тоой олошоруулха, тэрэнэй ашаг ... дээшэлүүлхэ, таряалангай талмай ... гэдхэжэ, тэрэнэй ургасые элбэг ... болгохо гэһэн тухай хэлээд дүү... бэшэбди. Бидэнэр хадаа арад зон... материально-бытовой байдалые һайж... хын ба Эхэ ороноймгоо экономи... хүсэн шадалые бүхэжүүлхын ... республикынгаа айхабтар ехэ б... лиин баялигуудые ашаглаха тух... лэнэ гээшэбди.

Тиин Соломон Матвеевичые ... замые эрьежэ харахадаа тэрэнэй ... тухайнь, шадабари бэлиг тухайнь ... гаршагүй зориг болон түрэт комм... тическэ партиин үзэл суртална ... лөө хэжэ байһан үнэн сэхэ тэмс... хайнь омгорхон гансажа хэлэхэ ... хүрэнэ. Соломон Матвеевич хада... най Эхэ ороной улам саашадаа ... рахын түлөө, бурят-монгол арадай ... хы болон культурые хэлбэришэгүй ... хүгжөөхын түлөө, манай респуб... бүхы ажалшадай культурна ба ... тай ажабайдалай түлөө хэлбэриш... гөөр тэмсэжэ байна.

Бурят-Монголой Совнаркомой ... лэгшын тушаалда байжа, өөрынг... путатска үялгануудые наймэн ... эрэлхэг зоримгойгоор дүүргэжэ ... даа советскэ засагай дээдэ орган... путат болохо кандидатаар дахин ... лэгдэһэн ябадал хадаа манай бур... гол арад Соломон Матвеевич Иван... дуратай ба хүтэлбэрилхы хэрэгтэ ... дажа байһыень харуулна.

Февралиин 10-ай үдэр—бүгэд... һунгалтын үдэр—бүхы һунгагш... даа Эхэ ороноймгоо урдахи гра... үялгые дүүргэжэ, советскэ ... үнэн сэхэ хүбүүн, хэлбэришэгүй ... шевик Соломон Матвеевич Иванов... лөө голосуудаа нэгэн дуугаар ... байһандань ямаршье ажаг һэжэг ... байнагүй.

М. ХАМАГАН...

Национальностьнуудай Совэдэй депутатта кандидат, манай Эхэ ороной эрхим патриот

Сергей Иванович ПРОКОПЬЕВОЙ

түлөө өөһэдынгөө голосуудые бултааран, нэгэн хүн шэнгеэр, үгэе!

ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИИЕ ДҮҮРГЭХЭ БАЙХА

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Совэдтэ һунгалта хэ... Улан-Удын паровозо-бүтээлгын һунгуулиин округто Вер... Совэдэй депутадта кандидат болгон гүрэнэй заводой ди... манай большевистскэ партиин үнэн хүбүүн нүхэр ... Иванович Прокопьев дэбжүүлэгдэһэн байна.

Нүхэр Прокопьев хадаа хүдэлмэрилэгшын бүхы шухала ... түгэд байн, шухала хэмжээ-ябуулгануудые саг бол... бэелүүлжэ шададаг хүн байха юм. Нүхэр Прокопьев ... зан, мэргэжэл шадабари, тэдэнэрэй хэтүү дун... нүүдые һайн мэдэдэг дээрэһээ кадрнуудые зүбөөр ху... табидаг, стахановецууд ба хүтэлбэрилхы хүдэлмэ... хамта ажал хүдэлмэриин шухала шиидхэбэри... гаргажа, энэ шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ болохые ... хинадаг байһан ябадалынь—тэрэнэй хүдэлмэриин ... болоно.

Би Сергей Ивановичые 1941 онһоо хойшо ... Манай заводто нүхэр Прокопьевой ерэһэнһээ хойшо ... республика соогоо, һүүлэрынь бүхы орон дотороо ... һуури эзэлдэг болоһон байна.

Советскэ арадай ба большевистскэ партиин үнэн сэхэ ... нүхэр Сергей Иванович Прокопьевой хүтэлбэрөөр ма... завод Гүрэнэй Оборонын Комитедэй даалгабарине эрхи... дүүргэжэ шададаг байгаа.

Мүнөө заводоо арадай ажахын хэрэгсэлэй юумэ хэхэ хэ... шэнэдхэн байгуулха зорилгые нүхэр Прокопьев эрхи... бэелүүлжэ шадаа.

Сергей Ивановичые мэдэхэгүй хүн тоншье хомор байха. ... Прокопьевто хандаһан хүдэлмэришэд бүхэнэй нэгэ... шье хангалтатай харюу абангүй үлэхэ ушар байлаггүй. ... Сергей Ивановичта хандахадам, намтай хөөрэлдэхэ ... олодог байха юм.

Манай ороной эрхим хүбүүн Сергей Иванович Прокопьев ... бүхы этигэл найдабарине эрхимээр дүүргэжэ ... Би Сергей Ивановичын түлөө өөрынгөө голос баяр... үгэхэб!

А. ОСАДЧИХ, гүрэнэй заводой стахановец.

Хүүгэдтэ халуун анхаралаа табина

Фронтовигуудай хүүгэдэй түлөө анхаралаа табиха талаар ... ороной түрүү заводуудай гаргаһан үүсхэлые гүрэ... заводой директор нүхэр Сергей Иванович Прокопьев ха... өөрынгөө завод дээрэ хүүгэдэй байшан эмхидхэ... байха юм.

Энэ байшан ехэ һайнаар түхеэрэгдэнхэй, хүүгэдынь нэ... оронуудтай, унтаха дэбисхэр, хубсаһа хуна... хангагданхай. Хүүгэдые үдэртөө 4 дахин һайн ... эдеэлүүлдэг байха юм. Энэ хоёр дабхар, том... баригдаһан гэр соо фронтовигуудай, Эсэгэ ороноо ... агууехэ дайнда наһа барагшадай, 4-һөө 14 хүр... 60 хүүгэд хүмүүжүүлэгдэжэ байна.

... хүүгэдэй байшангай бүхы хүдэлмэрилэгшэд өөһэ... хүмүүжүүлжэ байһан хүүгэдтэ ехэ хүндэтэй ба т... баясхалан хүргэхые дууладаг байна.

Энэ байшан 1945 оной декабриин 29-дэ нээгдэһэн бай... шэнэ жэлэй ёлко эрхимээр эмхидхэжэ, бүхы хүүгэд... шэнэ жэлэй бэлэгүүдые үгэһэн байха юм. Тиихэдэ би... хүүгэд хизааргүй ехээр баярлаһан байна.

Энэ хэрэгтэ заводой профсоюзна ба партийна организа... илангаяа заводой директор Сергей Иванович Проко... ехээр туһалһан байха юм.

Манай арад зоной ба большевистскэ партиин үнэн ху... Сергей Иванович Национальностьнуудай Совэдтэ һун... хэхэ Улан-Удын паровозо-бүтээлгын һунгуулиин округ... Верховно Совэдэй депутадай кандидаар дэбжүүлэгдэһэн ... Сергей Иванович Прокопьев хадаа бидэ һунгагшадай ... найдабарине дүүргэжэ шадахаяа лабтай.

Үшөө нимэһээ, БМАССР-һээ Национальностьнуудай Со... һунгалта хэхэ Улан-Удын паровозо-бүтээлгын һун... округой бүхы һунгагшадые февралиин 10-ай үдэр ... Иванович Прокопьевой түлөө голосоволхые уриалнаб.

Е. СТРИЖАК.

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын 435-дахи һунгуулиин округой һунгагшад!

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидат, советскэ арадай үнэн сэхэ хүбүүн. нугаршагүй большевик Сергей Иванович Прокопьевой түлөө өөһэдынгөө голосуудые бултааран. нэгэн хүн шэнгеэр, үгэгты!

АЖАХЫН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ-БОЛЬШЕВИК

Сергей Иванович Прокопьев хадаа мастерһаа заводой директор хүртэр ургаһан, туйлай ехэ шадабаритай ажахын хүтэлбэрилэгшэ ба большевистскэ партиин үнэн хүбүүн мүн болоно.

Сергей Иванович заводойнгоо урда табигдаһан үйлэдбэриин гол зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй, эрид хатуу зоригтойгоор ажалладаг байхаһаа гадна, заводойнгоо хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон албахаагшадай культурна ажаһуудалай ба бусад бүхы асуудалнуудта эрхимээр анхаралаа табилсадаг байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ һургуулинуудай хүдэлмэри һаалгүйгөөр ябуулха бэрхэтэйшэг болоһон байна гээшэ. Юүб гэхэдэ, түлеэ залһан. һургуулида хэрэгтэй бэшэшье шухала зүйлнүүд дуталдаг байгаа һэн.

Заводой директор нүхэр С. И. Прокопьев һургуулиимнай байдалаар өөрөө һонирходог болоходонь, һургуулиин байдал тон ондоо боложо, түлишэгүйдэхэ бэрхэ асуудал дары шиидхэгдэһэн байгаа. һургуулидамнай 540 кубометр түлеэ асаруулжа, тайруулаад үгэһэн байгаа. Гадна 30 парта, 4 классна шөөто, гортиг, транспортир, бэхэ гэхэ мэтын һуралсалай хэрэгсэлэй юумэнүүдээр һургуулинемнай гүйсэд хангаһан байгаа.

Мүн Сергей Иванович хадаа һурагшадай материальна байдалые һайжаруулхын түлөө ехэхэн һаналаа табижа, 280 паар валенка, 200 трусик, 50 костюм һургуулидамнай үгэһэн ба эдеэ хоолоор ядамар һурагшадые хүүгэдэй байшанда оруулһан байха юм. Нүхэр Прокопьевто ямар нэгэн асуудалаар хандахадамнай, хододоол хангалтатайгаар шиидхэдэг байгша һэн.

Арад зоной эрхим хүбүүн Сергей Иванович Прокопьевые Верховно Совэдэй депутат болгон һунгахадамнаа ямаршье алдуу болохогүй. Нүхэр Прокопьев бидэ һунгагшадай найдабарине дүүргэжэ шадаха.

Би Нүхэр Прокопьевой түлөө омогтойгоор голосоо үгэхэб.

Л. ПОПОВА, Гүрэнэй заводой № 23 һургуулиин директор.

Омогтойгоор голосоо үгэхэб

Сергей Иванович Прокопьев хадаа хүдэлмэришэн, албахаагша, инженер, техник, гэрэй эзэн эхэнэр ба үхибүүд бүхэндэ бултандань халуун анхаралаа табижа, тэдэнэй ажаһуудалые һайжаруулха, медико-санитарна талаар хангаха ябадалда халуун анхаралаа табидаг байна гээшэ.

Нүхэр С. И. Прокопьев хадаа ямаршье, жаахан гү, али ехэшье асуудалые тон түргэнөөр ба зүбөөр шиидхэжэ шададаг байха юм.

1943 ондо заводой эмнэлгын, санитарна учреждениинүүдтэ ехэхэн дутуу дундануудай байхада, нүхэр С. И. Прокопьев хэнһээшье түрүүн анхаралаа табижа, эдэ дутуу дундануудые усадхаха ябадалда практическа туһаламжа үзүүлээ һэн. Тэрэнэй халуун хабаадалгатайгаар заводой больница заһабарилагдаһан байгаа. Мүнөө үедэ больницада шэнэ гэр таарулан түхеэрэгдэһэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ нүхэр Прокопьевой үүсхэлээр хүүгэд ба үбэшэлһэн хүнүүдэй эдеэ хоол һайжаруулагдаһан ба больницамнай шухала хэрэгтэй юумээр хангагдаһан байха юм. Тэрээн хэрэһээ, хүүгэдэй элүүрые эрхимээр сахиха, үбшэн хүнүүдые түргэнөөр эдэгээхэ арга олгоһон байна гээшэ. 1944 ондо физио-терапевтическэ кабинет байгуулхада нүхэр Прокопьев ехэхэн анхаралаа табиһан байгаа.

Нүхэр Прокопьев хадаа медико-санитарна эмхизургаануудай хүдэлмэришэдэй коллективтэ нилээд анхаралаа табидаг байха юм.

Эрхим ажахыша, һанаамгай хүтэлбэрилэгшэ, анхаралтай нүхэр Сергей Иванович Прокопьев бидэнэй һунгагшадай үндэр дээдэ найдабарине дүүргэжэ шадаха байха.

Би Сергей Иванович Прокопьевой түлөө голосоо омогтойгоор үгэхэб.

ОРЛОВА, врач.

ЭРХИМ ХҮНЭЙ ГАЙХАМШАГТА ЗАМ

...арадуудай эрхэ сүлөө, зол жаргалые ...малан бүхэжүүлэгшэ Сталинскэ ...конституциин гэрэлтэ нарзаар алгаһан ... агууехэ Эхэ Орон өөрынгөө Верховно Совэдтэ эрхим хүбүүд басагадаа ... гэжэ халима дүүрэн баярга ...нүүдые ажаһуужа байна.

...нүүдэй дунда илгаһан эрхи... түрүүшүүлэй дундаһаа шалгар... түрүүшүүл, дайнай хатуу шэрүүн ...нүүдтэ арадуудай патриотическа ... һаналые үзариһан ябаһан нүхэ... арад зоннай Верховно Совэдэй де... кандидатууд болгон дэбжүүлнэ. ... үдэр үдэрэй гайхамшагта ... болон, тэдэнэй магтаалта ... хэрэг илалтануул тухайда уран ... шүлэгтэ мүнхэлэн дуулажа, ... хүрэхэ шанга дуугаар омгор... уншаха дуран хүрэнэ.

Адуу малаа тэжээжэ
Алтан таряа ургуулаа.
Түбэгтэй бэрхэ жэлнүүдтэ
Түргэн паровоз жолоодоо.
Шэнэ оперодо дуулажа
Сайхан зүриг баталһаагаа.
Буу зэбсэг шэрээжэ
Булад танк жагсаагаа.
Арадай эрхимүүд—эдэнэрнай
Арандаа түрүү ябалсаа.
Буртаг хараалта Берлиндэ,
Бузар тахал даралсаа.

Өөрынгөө эрдэм ухаае, оюун бэлиг ... шадабари дүршэлые Эсэгэ оро... ноо арюун хэрэгтэ бултыень, эсэс... хүртэр зорюулдаг ба зорюулхашье ... эрхим хүбүүдэй нэрэнүүд хизаар... хизаар хүртэр омгорхол бэясхалан... дэлгэржэ байна.

Манай советскэ арад зон өөрынгөө ...дэбжүүлһэн кандидадуудые али бүхы ...һэниинь хаража үзэнэ. Тэдэнэй ... ажалда хэр зэргэ үнэхэр шадабари мэргэжэлтэй байһыень болон, арад зоной хэрэгтэ али зэргэ оролдодог ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үенүүд соо хэр зэргэ ажаллаһыень хаража үзэнэ.

Манай арадуудай дэбжүүлһэн эдэ кандидадуд ямаршье бэрхэтэй сагуудай тэдэнэй харгыда тохёолдобол, тэрэниие нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ шададаг, хаанашье хүдэлхэдөө хүн арадта эгээл һайн жэшээ боложо, энээгээрээ тэдэнэрэй дунда айхабтар хүндэлэл һайшаал олоһон зонууд болоно.

Советскэ арад зоной СССР-эй Верховно Совэдэй депутадай кандидат болгожо дэбжүүлээшэ хүнүүдэй нэгэниинь—Гүрэнэй заводой директор Сергей Иванович Прокопьев юм.

* * *

Гатта шэрүүн дүшэн нэгэн оной хатуу хүйтэн үбэл хүрэжэ ерэнэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үргэн ехэ фронтнуудһаа ерэһэн хүндэ мэдээсэлнүүд хадаа эсэгэ орондоо дуратай дүлэтэ патриодуудые, үнэн шударгы хүн бүхэниие өөрэйнь ажалда улам бүри шууд зоримгой болгоно. Танкаар ба самолёдоор олон зэндаа байһан немецүүд Москва шадар үй бута сохигдобошье, зарим фронтнуудта наашаа түрөөһөөр лэ ябаа.

Тэрэ үедэ колхозникуудай гүрэндөө тушаалһан пентнер тарян бүхэн, сэрэгэй зав дуудта түсэбһөө гадуур хэгдэһэн үлүү нэгэ снаряд бүхэн Эхэ ороной сүлөө жаргалтай байхые шиидхэхэ—тиимэл хатуу үе саг байһан бэлэй.

Оборонно бүхы заводууд амарха сүлөө заблагүй хүдэлжэ, унтахэ нойроо мартаха мэдүү шэбүү саг ерэнэ.

Сэрэгэй хатуу гүрим байдалда манай Гүрэнэй заводшье шэлжэн оробо. Заводой хүдэлмэришэд инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд бүхэн урдаа табигдаһан даабария саг болзортоо, эрхим һайн шанартайгаар дүүргэхэ—гансал тиимэ зорилго урдаа мэдэнэ.

Яларха толорхо гансашье һарууд сонхо харагдахагүй, дайсанай нюдэнһөө шадамар уранаар нюугданхай заводто һүни үдэргүй хүндэ ехэ ажалай эйтэй хүгжэм таһарнагүй.

Гүрэнэй Оборонын Комитедэй даалгабаряар шэнэ продукци гаргахын түлөө урдын амар амгалан сагта хэдэн олон һара соо бэлэдхэхэ ба һуралсалай ажал ябуулдаг байһан юм. Мүнөө тиимэ элбэг дэлбэг саг байбагүй. Хүдэлмэришэд, мастернуудһаа эхилээд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хүртэрөө орсо бэрхэ оньһото захидалнуудай бүтээлгые ябуудтаа һуралсаад, хамаг бэрхэшээлнүүдые шууд түргэнөөр зайлуулха уялгагай болонод.

Эгээ энэ забда сүдөөгүй абирдуу мэгдүү үедэ Сергей Иванович Прокопьев Гүрэнэй заводой директор болгогдон томилогдобо.

Шэнэ ерэһэн директортэ нилээд олон бэрхэшээлнүүд тудалдаа. Заводойгоо түрүү хүдэлмэришэдые, эрхим зонуудые, талантта инженернүүд ба техникүүдые бултыень таниха мэдэхэһээ гадна, тэдэнэрэй аяг зангые, шадабари мэргэжэл, һайн ба дутагдалта талануудыень мэдэхэ хэрэгтэй байба.

Мэдэлдэ байһан хүнэйгөө шадабари ба шанарые мэдэнгүй сэрэгэй хатуу үедэ харюусалгата даабари найдаха гээшэ амар бэлэхэн бэшэ.

Шэнэ томилогдоһон директор түрүүшынгээ үдэр сменын забһарта ажал үйлэдбэриин асуудалнуудые шиидхэхэ бишыхан сугла татаба. Хүнүүдые танин харадаг хэрхэ хурса нюдэтэй. хүнүүдэй шэнжэ шарайда тэдэнэй һэн бодолые уншажа шададаг Сергей Иванович түс зүблөөн дээрэ Эхэ оронойгоо хүндэ байдалые үнэн зүрхэнһөө мэдэрдэг нилээд олон хүнүүдые мэдэжэ абаба. Тиимэ зонууд бээ һайрхажа олон үгэ хэлэжэ, ура лозунг хаяжа байжа аянгадаггүй, харин хүнэй арада үгэ дуугүй һуудаг ба һонор хурса һаналаа үсөөхэн үгэнүүдээр хэлэжэ, айхабтар үнэтэй сагаа алхам бүхэндөө арбилдаг. Тиимэ зонуудай гансахан лэ өөһэдынгөө станокуудай дээрэ, станогуудайгаа ойро хүдэлмэрилжэ ба хадань үнэн шарайень ганиха юм.

Сергей Иванович Прокопьев Эсэгэ оронойнгоо ямар зэргэ харюусалгата ехэтэй, бэрхэтэй хүндэ байдалда ороһон тухайда, советскэ арадай ба Улаан Армиин хүсэ зоригоо эрхэбэшэ зайлуулагдаха ушаргай ямар муухай аюулай ерэһые тодо һонороор хэлэжэ үгэбэ. Мүн заводой хүдэлмэришэд бүхэнэй урда, советскэ Эхэ ороной патриот бүхэнэй урда байһан уялгануудые тайлбарилан хэлэхэ мүртөө, тэдэнэй ажалай ямар шухала шанартайе, ямар ехэ ба ямар хатуу харюусалгатайе ойлгуулба.

Тэрэ үдэрһөө хойшо клубай болон агитпунктнуудай ажалые улам ехээр һайжаруулан, дайнай фронтнууд дээрэхи байдал ба уласхоорондын байдалтай хүдэлмэришэдөө саг үргэлжэ танилсуулжа байдаг болобо.

Сэрэгэй шэрүүн үдэрнүүдэй бүхы эрилтэ ба эрхэ байдалые дүүрэнээр мэдэһэн хүдэлмэришэдэй урда илалта туйлаха ябадалдань ямаршье хаалта байхагүй гэжэ Сергей Иванович болбол алдуу эндүүгүйгөөр мэдэжэ байгаа.

Заводой хүдэлмэришэдэй урда гансахан лэ эрилтэ табинад байдаг байгаагүй. Тэдэнэрэй өөһэдынь дүршэл мэргэжэлые ехэдхэхэ ябадалда үргэлжэ һаналаа табидаг байһан ба энэ хэрэгтэнь бодото туһаламжа үдэр үдэртэ үзүүлжэ байдаг байба.

Мүн тэрэшэлэн хүдэлмэришэдэй ба Улаан Армида мордоһшодой гэр бүлын байдалда хамагһаа ехээр һанаагаа болодог ба бодото хэмжээнүүдые абажа байдаг хүн мүн лэ Сергей Иванович байһан юм. Хүдэлмэришэдэй эдеэ хоол һайжаруулха болон Улаан Армида татагдаһан хүдэлмэришэдэй бүлэнэртэ туһалха зоригтойгоор заводтоо огородой ажалай өөһэдын тусхай байдалтай болоһон байна. Энэ хадаа сэрэгэй хатуу жэлнүүдтэ эрхэбэшэ тохёолдохо дутагдалта байдалһаа зайлуулжа шадаба.

Нүхэр Прокопьев директортой гүрэнэй завод Гүрэнэй Оборонын Комитедэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэдэг болобо. Тэрэ завод хадаа Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ түрүүлжэ гараһан байха юм.

Түс заводой директор Сергей Ивановичой Прокопьевой шадабаритай ажал тухай республиканска газетэнүүдэй хуудаһануудай дээрэ бэшэжэ, тэрэнэй олондо мэдэгдэхэ нэрэнь ходоодоо магтаалтай һайнаар хэлэгдэжэ эхилээ.

СССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй Указуудта тэрэнэй нэрэ хэдэнгэ тунхаглагдаба.

Өөрынгөө жэшээтэ һайн хүдэлмэриин ашаа туһаар заводой үйлэдбэриин түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй түлөө нүхэр Сергей Иванович Прокопьев манай ороной эгээл дээдэ хайра болохо Ленинэй орденоор хоёр удаа шагнагдаба. Манай республикын Верховно Совэдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар гурба дахин шагнагдаһан байгаа.

* * *

Столица Москвагай алтан салютаар ошотоһон илалтата дүшэн табадахи он гараба. Манай Улаан Армиин һүртэ хүсэнһөө дайсадай һүүлшын хатуу бэхилэлтэнүүд сүмэрэн һандарна! Сталинградһаа гайхамшаг замаа эхилһэн, дайнай шорооһоһон соо хатуужаһан алдар солото гвардейскэ дивизинүүд Одер мүрэниие хүндэ байлдаагайгаар гаталба.

1945 оной майн 9-эй түүхэтэ үдэр алтан наранаа толорон ерэбэ. Дэлхэй дээрэхи хоёрдохи империалистическэ дайниие үүсхэһэн немецко-фашистска бузар тарагшад һүүлшынгээ арга-боломжо хэрэглэнэ эй эсэстэ урмагүй муухайгаар һандаран буу зэбсэгээ хураабад.

Нүхэр Прокопьев директортой зэб дайн й жэлнүүд соо амаралгагүй хүдэлөө. И а ты т үхэтэ э э үдэртэ тус завод түрүү ...хаа хүдэлбэгүй. Илалтын ехэ хэзэг э хүсэ шадалаа үгэгшэдэй шарай үгүү һайхан, зүрхэ сэдьхэ нүүд омгорхол баяраар дүүрэн болоно.

Японско агрессорнуудгай болоһон дайнай үедэ Гүрэнэй заводой хүдэлмэри бүри харюусалгатай шанга болобо. Уданшье үгүй японско империалистнууд и а... мэдэрхэ. дэлхэйн хоёрдохи империалистическэ дайн нэгэдэмэл нацануудай гүйсэд илалтаар дүүрэбэ.

Дайнай захиданууд орондо энхэ амгалан сагай продукци гаргаха ябадалда түс завод шэлжэн орэно. Нүхэр Прокопьевой хүтэлбэри доро байһан завод энэшье даалгабария нилээд һайнаар дүүргэжэ байна.

Урдань сэрэгэй һүртэ зэр зэмсэгүүдэй дүүрэн хэгдэжэ байһан корпусууд соо яларда сагаан кастрюльнууд, таазанууд болон ведронууд, утюгууд хадаулын зэргэ ехэ харагдадаг болобо.

Ахха түрүүн заводто токарёор хүдэлжэ эхилһэн аад Гүрэнэй заводой директор болохо иимэ һайхан үргэн ехэ зам гансахан лэ манай агууехэ Эхэ орон соо байдаг байна гэжэ һанахада сэдьхэлэй ... һайн байна. Эхэ хүн хадаа арадай эрхим хүбүүн Сергей Иванович Прокопьев болоно.

Арад зоной үндэр найдабарине дүүргэхэ дуу гэхэ, ажал байдал дээрэ ниимэ үүхэдэ зэрнгэй энэ нүхэрэй түлөө голосуудаа үгэебди.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ

„Эрхим малшан" гэһэн нэрэзэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн

НЭГЭШЬЕ ТОЛГОЙ МАЛ ҮХҮҮЛХЭГҮЙ!

ТҮЛ АБАЛГЫЕ ҺАЙНААР УГТАБА

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонин-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд малай түл абалгада Суулга соо һайн бэлэдхэл хэһэн байна. Эдэнэр 200 толгой хурьгадай шэнэ байра түхеэрһэн, тэрэшэлэн хуушан бүхы байрануудаа заһабарилжа, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые тушаажа абаха комиссиһаа һайн гэһэн сэгнэлтэ абаһан байха юм.

Мүнөө энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд шэнэ түлнүүдые абажа эхилээ. 1944 оной декабрь соо 270 хурьга абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байна. Һаяар эдэнэр үшөө хэдэн хурьгадые абахаар хүлеэнэ.

Фермын түрүү хүдэлмэрилэгшэд 1945 он соо унтаха нойргүйгөөр хүдэлмэрилжэ хони ямаадые олошоруулхын түлөө нилээдгүй ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Тэдэнэй дундаһаа хонишон С. Дараева гэгшэ түсгаар тэмдэглэгдэмээр байха юм. Энэ нүхэр үнгэрэгшэ жэлдэ 90 хониноо 126 хурьга абажа хоролтогүйгөөр тэнжээгээд, ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 16 хурьга абаһан байна.

Эрэшэлэн хонишон Шагдалова гэгшэ 1945 оной хүдэлмэриин дүнгөөр һайн амжалтануудые түйлаһан байжа. ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 10 хурьга абаба. Фермые даагша нүхэр Балдановада 4 хурьган үгтөө.

Хони ямаадай үбэлжэлгые энэ фермынхид эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Үбһэ тэжээлые арбилхын ба хони ямаадаа тобир тарганаар үбэлжүүлхын зорилгоор, энэ фермынхид үбэлэй бэлшээриие зүбөөр хэрэглэн, адуулгые һайнаар үнгэргэжэ байна. Фермын 1 700 хонин хээрын бэлшээри дээрэ адуулагдажа ябана. 1946 ондо хони ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ бата бэхи үндэһэ һуури табин үбэлжэлгые сайхаланаар ба үрин дулаанаар үдэшэхэ хэрэгтэ эндэхин эршэтэйгээр оролсоһон байха юм. Һаянай түс фермын хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ бүри эршэтэйгээр хабаадалсан, түл абалгада харюусалгатайгаар хандажа, хонин һүрэгһөө хололоногүй. Хонишон бүхэн шэнэ түлнүүдые зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалжа элүүр энхээр тэнжээхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдонод.

Шэнэ гараһан хурьгадаа сэбэр ба һэруул байрада байлгаад, саг соонь уһалжа ба эдеэлүүлжэ байхабди гэһэн уялгаяа эдэнэр хүндэтэйгөөр бэелүүлжэ байна.

Д. ЛОПИЛОВ.

Манай малшадай зорилго

Сталинска Дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын жэл болохо 1946 он соо адуу малаа нилээдгүй олошоруулан, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, түл абалгые эрхимээр үнгэргэхэ зорилго табинхай манай колхозой малшад эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

1945 оной хүдөө ажалай жэлэй дүнгөөр малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые моринной-товарна фермэ адуу моринёор—103 процент, һүнэй-товарна фермэ эбэртэ бодо малаар—112 процент дүүргэһэн байха юм. Малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэб мяхаар—172 процент, һүөөр—107,2 процент, нооһоор —107,2 процент дүүргэһэн байнабди.

Ороодой кампаниие һайнаар табиһан дээрэһээ 1945 ондо бүхы малһаа 100 процент түл абажа тэнжээгээбди.

Һүнэй-товарна фермын түрүү хүдэлмэрилэгшэд малаа хоролтогүйгөөр тэнжээжэ, ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 15 тугал, 9 хурьга эшэгэдые абаа. Мүн Бү һааха түсэбые улүүлэн дүүргэһэнэй ашаар. Һүнэй-товарна фермын 28 һаалишанай 21-нинь 38—43 центнер һү нэмэлтэ түлбэридэ абаһан байна. Жэшээлхэдэ һаалишан Н. Цыбикжапова—580 литр. Т. Тулбуреев—519 литр, Д. Запханова 570 литр абаа.

Хонинной-товарна фермын 180 хурьга ба эшэгэн хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай нэмэлтэ түлбэридэ хубаагдаа. Эрхим хонишод Ц. Смогтуева—15 хурьга эшэгэ, Х Жигмытова—13 хурьга эшэгэ абаһан байна. Тэрээнһээ гадна, манай артель колхозниггуудай ажалта үдэртэ 200 мал үгэхэ юм.

Бидэнэр адуу малые тобир тарганаар ондо оруулхын түлөө шухала анхаралаа табижа, 1945—46 онуудай үбэлжэлгые угтуулан хэдэн шэнэ байрануудые түхеэрюэбди. Тэжээлэй база һайжаруулхын түлөө сабшалангаа хэдэн дахин уһалһан, модо шулуунһаа сэбэрлэһэн, наг шэбхэ тарааһанай ашаар, үбһэ яһала абаһан. тэрэшэлэн набша намаануудые бэлэдхэһэн байнабди.

Манай колхозой малшадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэдэнэр 1946 ондо адуу малаа олошоруулан, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байха юм. Мүнөө колхозоймнай адуу мал бүгэдэ тобир тарганууд байна.

И. ХУДУГУЕВ, Ивалгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой түрүүлэгшэ.

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой адуушан С. Гармаев 1945 ондо 61 гүүнһээ 53 унага абажа, бултыень хоролтогүйгөөр тэнжээбэ.

Зэдын аймагай Үшөөтын сомоной «Улаан Үшөөтэ» колхозой КТФ-е даагша нүхэр Дондоков Йши Дондокович. 1945 ондо 50 гүүнһээ 40 унага абажа, бултыень хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

Мори унаада эзэн бусаар хандана

Адуу морин гэдэг колхозно ажахын гол хүдэлмэриие шиидхэдэг эгээл шухала хүсэнинь мүн. Үндэр үргаса хураха ябадал хүдэлмэришэ моридой хүсэ шадалһаа эхэнхидээ дулдыдадаг байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Хэрбээ мори унаагай туранхай ба шадал шэнээгүй байгаа һаань, газарай хүрьһые саг соонь, эрхим шанартайгаар элдүүрижэ ба тарилгые түргэн дүүргэжэ шадахагүй байнабди.

Тиигэбэшье, Яруунын аймагай зарим колхозууд адуу мориндо эзэн бусаар хандадаг ябадалаа одоо хүртэр үргэлжэлүүлһээр. Тэдэ колхозуудаар хүдэлмэришэ моридые түсгаар һайн харууһан ба эдеэ хоол дээрэ табиха, түсхай хүнүүдтэ харюусалгада даалгажа үгэхэ ябадал хэрэгсээгдэдэггүй байха юм.

Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хүдэлмэришэ морид жэлһээ жэлдэ хабарай тарилгын үедэ хүсэ шадал багатай туранхай байдаг. Тиимэһээ түс колхоз тарилгые ходо нобшоруулжа, ородото культурануудай үндэр үргаса хурядаггүй байха юм. Теэд, түс колхозойхид урда жэлэй алдуунуудые мүнөөшье дабтахаар зүбэлжэжэ байна. Адуу моридойнь байра хүсэд заһабаригдажа дулаалагдаагүй ба доторхи шабааһаниинь аригдагдаагүй барзайжа хэбтэдэг байна. Колхозой правлени хүдэлмэришэ моридые ажал хэдэг колхозниггуудай харюусалга доро даалгажа үгөөгүй байһаа. Хүдэлмэри хэхэ хүнүүдтэ моридые үглөөгүүр тушаажа үгдэггүй ба хүдэлмэриһөө ерэхэдэнь хэншье хаража абадаггүй байха юм. Колхозойнь моришон моридойнгоо байра а бүхэли үдэр соо ошодоггүй заншалтай.

Хүдэлмэришэ моридые өөрынгөө дурар баржа ажалда гараһан колхозниггууд хүдэлмэреэ дүүргээд ерэхэдээ, үдэшэнь моридоо хорой хүһамагтань абаашажа тушаахын оронда, харин гэрэйнгээ газаа таблжархидаг байха юм. Тиимэдэ моридынь гоохон соогуур бүхэли һүниндөө эдеэ хоол бэдэржэ ябахаһаа гадна, саһаар уһалдаг байна. Моридые соолгодо эмхитэйгээр абаашажа уһалха тушаа эндэ хэншье оролдодоггүй.

Адуу моридто иимэ эзэн буса хойрогоор хандаһан дээрэһээ түс колхозой хүдэлмэришэ морид туража, шадал шэнээгээ буурашанхай. Гадна, гүүдынь унага хаядаг байха юм.

Колхозой моринной-товарна фермые даагша нүхэр Петровская гэгшэ мори унаагай байдал харууһалгые һанжаруулха ба колхозниггуудта моридые тушаажа үгэхэ тухай огто һанадаа табидаггүй байна. Мүн тарилан ажалай бригадын бригадир нүхэр Иванов хүдэлмэришэ моридые зүбөөр ба гамтай һайнаар хэрэглэхэ тушаа колхозниггуудта хэлэжэ үгэдэггүй, адуу мориндо эзэн бусаар хандагшадта зэмэ тохохые хүсэдэггүй юм.

Колхозой түрүүлэгшэ Белоусов, партиин организациин секретарь Жданов гэгшэд адуу малые олошоруулха шухала хэрэгтэ хайша хэрэг халиргайгаар хандадаг байһаниинь аймаг соо мэдээжэ болонхой. Мори унаада эзэн бусаар хандаһан ябадалтай эрид тэмсэл хэнгүй, гэмтэ нюурнуудые дайдажа байһан энэ баримта хаһаа эдэнэрэй малажалда харюусалгагүйгөөр хандадагые баталжа үгэнэ.

Адуу мориндо эзэн бусаар хандажа байһан ябадалтай тэмсээгүй байһан Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд гэмтэ ябадалаа харюусаха сагынь тулажа ерэбэ. Тиимэдэ Яруунын аймагай хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд энээниие хараадаа абаха байна. Тэрэшэлэн адуу моридто эзэн бусаар хандадаг ябадалые үргэлжэлүүлжэ байһан дээрэхи колхоз шэнги артельнүүд Яруунада яһала бии. Тиимэдэ тэдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд алдуугаа дары заһажа, адуу моридоо атар тарган ба хүсэ шадал ехэтэй байлгаха зэргэтэй.

Ф. ПОЛЯКОВ.

Малаа бүлэглэнхэйб

Манай «Шэнэ ажал» колхозой правлени намайе 1941 ондо һүнэй-товарна фермын һаалишан болгожо эльгээгээ һэн. Мүнөө ахалагша һаалишан болонхойб. Үхэр малые харууһалха гэдэг илангаяа үбэлэй үедэ бэрхэтэйшэг юм. Малажал дээрэ хүдэлмэрилхэдэ олон жэлэй дүршэл шадабари тон ехэ хэрэгтэй байна. Анхан түрүүн фермэ дээрэ ерэжэ хүдэлмэрилхэдөө мэргэжэлээр бага дээрэһээ дүршэлгүйдэжэ ядалсагша һэм. Теэд, олон жэлэй хүдэлмэрилжэ байһан шадабаритай һаалишад, аха нүхэдэйнгөө туһаламжын ашаар уданшьегүй ажалдаа дадаа бэлэйб.

1945 ондо миний хүдэлмэри урдынхиһаа бүри һайнаар сэгнэгдэһэн байна. Нёлондо 13 үнеэ түрүүлжэ түлнүүдыень нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээгээ һэм. Мүнөө миний харууһалжа байһан бодо мал, нёлондо гараһан бурууннууд бүтэлэ тобир тарган, шадал шэнээгээр һайн байна.

Зун-намарай үедэ малаа һайнаар бэлшээжэ, адуулганда саг үргэлжэ ябуулжа, амиһынь шагнүүрые нилээдгүй дээшэлүүлээ һэм. Имагтад тэрэнэй ашаар, бүхы малнуудни үбэлжэлгые тарганаар дабажа байха юм.

Адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хаһа саг соонь хангалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ яһала оролдоо һэм. Малай бүхы байра байтал урин дулаан. ариг сэбэр болоһон байна. Үбэлэй үедэ хүсэ шадал багатай малаа түсгаар бүлэглэжэ илгаад, һайн байра ба тэжээл дээрэ табинхайб. Буруунуудаа бүлөөн уһаар уһалдагби.

Түл абалтада бараг һайн бэлэдхэл хэгдээ. Нарай малай байха гэрнүүд дулаалагдаһан ба доторхинь һарууд болгогдоһон байха юм. Миний даажа байһан гүүртэдэ 7 үнеэн түрэнхэй. Тиин, тугалнуудынь бүрин бүтэнөөр тэнжээжэ байна.

Гүүртые даажа байха зуураа ахалагша һаалишан байһан хадаа гансал өөрынгөө хаража байһан үхэр малые харюусаха бэшэ, мүн гүүртынгээ хүдэлмэрилэгшэдэй түлөө харюусаха ёһотойб. Тиимэдэ хүн бүхэнэй харюусалгадаа даажа абаһан малые тобир тарган байлгаха, үбэлжэлгын үедэ бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ, үбһэ тэжээл арбилха, түлнүүдые хоролтогүйгөөр ондо оруулхын түлөө оролдодог байнаб.

Үнгэрэгшэ жэлдэ үхэр малаа хоролтогүйгөөр тэнжээжэ, колхоз соо түрүүлһэрээ һанаагаа амаржангүй, саашадаа улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, 1946 ондо үшөө ехэ амжалтануудай түлөө үнэн зүрхэнһөө тэмсэхэ уялга абанхайб. Тиигээд байхадаа абаһан уялгаяа дүүргэжэ. хэлэһэн үгэдөө хүсэд хүрэхын тулада малай үбэлжэлгэ болон түл абалгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ байһамни лаблай

Д. ВАНЧИНИМАЕВА, Хориин аймагай «Шэнэ ажал» колхозой һаалишан.

ХУРЬГА ЭШЭГЭД ГАРЗАЛНА

Үнгэрэгшэ жэлдэ Түнхэнэй аймагай колхозууд олохон толгой адуу мал гарзалуулһан байгаа. Гол ехэ хоролтонууд үбэлжэлгэ болон түл абалтын үедэ болоо һэн. Тиигээшье, эндэхи зарим колхозууд нёдондоной алдуунуудые һургаал болгожо абангүй, харин дахяад дабтажа байха юм. Энээндэ нэгэ баримтые жэшээ болгожо харуулхада ВКП(б)-гэй ЦК-тэй нэрэмжэтэ колхоз таарамаар байна. Энэ колхоз түл абалгада хангалтагүй бэлэдхэл хэжэ, нарай малай байра байдалые муугаар түхеэрһэн байха юм. Тиимэһээ түл абалгын эхилһэнһээ хойшо эндэ гарза боложо байна.

Колхозой хонинной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд хурьга эшэгэ абаха бэлэдхэл хаһа соонь хээгүй, гэр байрануудые хангалтагүйгөөр дулаалһан байгаа. Тэрээн дээрэһээ болоно энэ фермэ түрүүшын үдэрнүүдтэ аяар 17 хурьга эшэгэ гарзалуулба. Фермын хүдэлмэрилэгшэд нарай түлнүүдые хоролтогүйгөөр ба элүүр энхээр тэнжээхэ ябадалда онсо анхаралаа табяагүй байха юм.

1946 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэжэ, улүүлэн дүүргэхэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ябадал адуу малай үбэлжэлгэ, түл абалгые хэрээргээр үнгэргэһэнһөө болохо байна. Хэрбээ үбэлжэлгын үедэ адуу малаа гарзалуулаад, шэнэ түлнүүдые хороогоод байбал гүрэнэй түсэб дүүргэгдэхэгүй байһаниинь мэдээжэ. Тиимэдэ малай үбэлжэлгэ ба түл абалгада юунһээшье харюусалгатайгаар хандаха гэдэг малшадай эгээл шухала хэрэг мүн. Тиимэдэ дээрэ дурсагдагша колхозой малажалай фермэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд түрүүшын түлнүүдые хорооһон алдуугаа гэмтэй дээрэ тооложо, саашадаа энээниие огто дабтахагүйн түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ уялгатай.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Адуугаа хаажархеод, агнажа ябана

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Гэгээтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой моринной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд харюусалгата ажалдаа ханамжагүйгөөр хандана. Үбэлэй үедэ адуу моринной харууһалгые улам шангадхаха байһан аад, харин һуладхажа байха юм. 10 шахуу адуу моринной тураһан ябадал энээниие сэхэ баримталжа үгэнэ.

Түс фермынхид үбэлэй адуулгые мэнэһаа болтор хүсэд һайнаар эмхидхэжэ шадаагүй байба. Адуунайнь нэгэ гүүртэ адуулгые бүри муугаар эмхидхэнхэй. Эндэ 1945 ондо гараһан 12 толгой даагаг бии юм. Теэд энээниие онсо һайнаар харууһалха тушаа хэншье анхараагүй байна. Аяар январь гартар бэлшээридэ ябадаг адуун һүрэгынь һүниндөө хооһоор хаалтатай хоногдог байгаа.

Байдал харууһанай муугаар эмхидхэгдэһэн шалтагаанһаа январь соо хоёр даагаг үхэһэн байха юм. Теэд, моринной-товарна фермые даагша нүхэр Цыденов адуу моридоо тобир тарганаар үбэлжүүлхын түлөө оролдоногүй. харин хэдэн хоногоор агнуурида гарашаһан байха юм. Тиихэдэнь, зарим адуунийнь бэлшээридэ гарангүй хорой соо хаалгаатай байгаа.

Колхозно адуун һүрэгые хойрогоор харууһалжа хоролтодо оруулха гэдэг тэсэмээр хэрэг бэшэ. Тиимэдэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени болон моринной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд энэ дутуунуудаа дары усадхажа сайхалан, үрин дулаан үбэлжэлгэ хангаха уялгатай.

Адуугаа хаажархёод агнажа ябадаг Цыденов гэгшэ колхозно һүрэгүүдые тураагһан, хорооһон гэмтэ ябадалаа харюусаха байна. Энээн тухай Зэдын аймагай хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд һаналаа табиха зэргэтэй.

Дурсагдагша аймагай ондоошье колхозуудаар адуу моридой байдал харууһалгые мүнөө хүртэр хүсэд һайнаар эмхидхэжэ шадаагүй баримтанууд үзэгдэһөөр. Тэдэнһээ боложо хүдэлмэришэ морид болон адуунай тураха ябадал гарана. Адуу моридые үбэлэй үедэ, илангаяа һайнаар харууһалха ябадал колхоз, моринной-товарна фермэ, адуушан, моришон бүхэнэй арюун уялга мүн. Тиимэдэ адуу моридые харууһалжа байдаг бүхы колхозниггууд малажалай түрүүшүүлэй республиканска суглаанда хабаадалсагшадай үүсхэлээр социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа оролсожо, үбэлжэлгые тобир тарганаар дабахын түлөө шууд тэмсэхэ ёһотой.

И. МИХАЙЛОВ.

270 литр һү нэмэлтэ түлбэри үгөө

Би 12 жэл малажал дээрэ хүдэлмэрилөөб. Тэрэнэй 10 жэлые һаалишан байжа үнгэргэһэн байнаб.

1945 ондо 15 үнеэ харууһалжа бултыень түрүүлээд, нэгэшье түл хоролтогүйгөөр тэнжээгээ һэм. Мүн 1945 ондо һаамхай үнеэн бүриһөө 550 литр һү һааһан байнаб. Тиигэжэ түсэбөө улүүлэн дүүргэһэнэйм түлөө намда 270 литр һү ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэһэн байна.

1946 ондо бүри ехэ амжалтануудые түйлахын түлөө унаһан малгайгаа абангүй хүдэлмэрилжэ, үшөө ехэ нэмэлтэ түлбэри абахын зорилгоор, малажалай түрүүшүүлэй республиканска суглаанда хабаадагшадай үүсхэлээр социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсонхойб.

Ц. БАБАЕВА, Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Эттли А. Я. Вышинскиие хүндэлж... завтрак үгэбэ

ЛОНДОН, январиин 24. (ТАСС). Мүнөөдэр Англиийска премьер-министр Эттли А. Я. Вышинскиие хүндэлжэ... үгэбэ.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгш... сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Январиин 22-ой үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, январиин 22. (ТАСС) Трибуналай январиин 22-ой үдэшын заседани дээрэ французска гэмнэгшэ болбол немецкэ эзэмдэлгын үе соо Франциие экономическа талаар дээрмэдэһэн ябадалые харуулһан материалнуудые сүүдтэ үзүүлжэ үргэлжэлүүлнэ.

Эзэмдэлгын гаргашада түлбэри болгон 631 866 миллион франк эзэмдэгшэдтэ үгтэһэн байна.

Немецүүд болбол эзэмдэлтын гаргашын түлбэридэ зорюулжа тэдэндэ үгтэһэн суммые бусад зорилгонуудта хэрэглэһэн байна гэжэ гэмнэгшэ тодоруулна.

Французска гэмнэгшэ болбол өөрынгөө элидхэлэй удаадахи разделые Килиринтово операцинуудай үе соо эзэмдэгшэдэй засагуудай мэхэ гохо гаргаһан ябадалые шалгалтада хандуулба. Удаань гэмнэгшэ болбол уласхоорондын эрхын принципүүдые эбдэжэ арад-зондо ашаһан немецүүдэй штрафуудай системын тухай хэлэнэ. Гэмнэгшэ болбол зарим французска банкнуудай алтанай ба сагаа мүнгэнэй запасые эзэмдэгшэдэй засагуудай шууд хуряажа абаһан баримтануудые тоолоно. Германи болбол 1942 оной июльдэ Францида байһан бельгийскэ национальна банкда хабаадаха ехэ алта абаһан байна.

Францинн ажаүйлэдбэринүүдэй янза бүриин һамбаринуудта, транспорт ба хүдөө-ажахыда эзэмдэгшэдэй хэһэн хохидол тухай хэлэжэ, гэмнэгшэ болбол хуряагдажа абтаһан хүдөө-ажахын продуктнуудай тодорхой тоое харуулна. ... шагаар Францин арад-зон ... дайрагдаһан ба хатуу хүнэ... тэсэһэн байна. Гэмнэгшэ болбол ... һаа эзэмдэгшэдэй абаашаһан ... шулуун нүүрһэ. нефть, руда, ... таллнууд, ажаүйлэдбэриин хэ... үргэн хэрэгсэлнүүдэй эдлэлэй ... ческэ мэдээ соносхоно.

Хүдэлмэришэдэй хүсые Герм... шаһан ябадалһаа Французска ... тон ехэ хохидол үзэбэ, гэж... мэдүүлнэ.

Гэмнэгшэ болбол өөрынгөө ... гын эсэсые фашистска загов... Францида эзэмдэн байһанай ... гые харуулгада зорюулна. Тэр... лээ. хэрбээ ерээдүй сагта орон... микые шэнээр байгуулжа болон... арад-зоной физическэ зүдэрэлы... хүсөөр һэргээжэ болохогүй бай...

Гэмнэгшэ болбол заключени... хэгээ, фашистска заговоршитууд... зорюута ба уласхоорондын ... тэрэшэлэн бүхы болбосорһон ... дай уголовно эрхын юрэнхы ... дые эбдэжэ хэһэн ажал-ябуул... гэмтэ ябадал болоно. Эдэнэй ... гэмнэгдэгшэдэй скамейка дээрэ ... байгаа немецкэ сэрэгэй гол ех... дал хэгшэд уласхоорондын сэрэ... налай урда харюусаха ёһотой...

Иигээд трибуналай январиин ... үдэшын заседани дүүрэбэ.

Японско сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэды... сүүдлэхэ Шанхайдахи процесс

ШАНХАЙ, январиин 26. (ТАСС). Японско сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ процесс январиин 24-дэ Шанхайда эхилбэ. Англиийска сэрэгэй сүүдэй үмэнэ 18 японецууд байна, тэдэнэй дунда генерал Масатака Кабураги ба полковник Комадзи Цукамото, японско кон... 3 сотрудниггууд бии. 1944 он... риин 16-да Ханькауда 3 ам... лётчигүүдые зэрлигээр аашал... най түлөө бүгэдэ 18 хүн гэм... лоно.

Финляндида дайнай гэмтэдые сүүдлэжэ б...

ХЕЛЬСИНКИ, январиин 23. (ТАСС) Мүнөөдэр дайнай финскэ гэмтэдые сүүдлэхэ сүүдэй заседани дахин эхилбэ. Сүүдэй түрүүлэгшэнь Оскар Меллер.

Гүрэнэй гэмнэгшэ Коппл**е**р Тарьянна гэгшын үгэ хэлэлгээр заседани эхилбэ. тэрэ хадаа һүүлэй заседани дээрэ эб найрамдалай элибхи тушаа үзэл бодолоо элирхэйлэн хэһэн зарим гэмнэгдэгшэдэй бэшэгэй мэдүүлгэнүүд ямаршье шэнэ юумые харуулнагүй гэжэ хэлэбэ. Гэмнэгшэ болбол Рюти гэгшын мэдүүлтэ тушаа хэлэхэдээ Рютиин эдэ мэдүүлгэнүүд хадаа эб найрамдалай зарим перспективые зайлуулһанай түлөө өөрынгөө гэмые багадхаха гэһэн гансал бодолтой байна гэжэ заана.

Сүүдлүүлэгшэ Таннерай дневник соохи тэмдэглэлһээ соносхоһон зүйл тушаа гэмнэгшын хэлэхэнь хадаа: Таннерые гэмнэхэ ушар болбол гэмнэлтын заключениин хоёрдохи-зургаадахи пун... хэ гү, али 1944 оной апрели... тэр хэһэн ажал ябуулганууд... талагдана. Тиихэ зуураа Танн... тэмдэглэлһээ хэлэһэн зүйлнү... процентнь нилээд хойнохи у... даха байна.

Сүүдлүүлэгшэ Кукконенэй ... тухай хэлэхэдээ, Кукконен ... найрамдалай арга бололсоое ... вительствын шиидхэбэридэ ... гөөр нэгэдэһэн байна гэжэ ... на. Гэмнэгшэ хадаа мүн тиим... гые сүүдлүүлэгшэ Рейникк ... бэ.

Тарьянне дүүргэлтэ дээрэ ... гэмнэлтые дэмжэбэ.

Судебнэ заседаниин хоёрдо... Рюти ба Рангель гэгшэдэй ... мүн гэмнэгдэгшэд Рюти. ... Таннер гэгшэд үгэ хэлэбэд.

ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН СЕССИ ДЭЭРЭ ТАГИ-ЗАДЕ ГЭГШЫН ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ ТУХАЙ ТЕГЕРАНСКА ХЭБЛЭЛ БЭШЭНЭ

ТЕГЕРАН, январиин 20. (ТАСС). Январиин 18-да «Шахбаз» гэжэ газетэ Иранска Азербайджанай тухай статьяе тунхаглаба. Энээн соогоо бэшэхэдээ: Иранай правительственна крут болбол арадай эрилтэнүүдые хангахын оронда, энэ дотоодын асуудалые уласхоорондын асуудалай шанартай болгохые оролдоно гэбэ. Газетын һаналай ёһоор, иранска правительственна кругай энэ хүсэлынь болбол мүн лэ Иранска Азербайджанай тушаа шууяа татажа, Индонези, Инди, Индо-Китай ба Египетдэ боложо байһан байдалһаа зайлуулхые дэлхэйн олониитын анхаралые оролдоһон зарим харин гүрэнүүдэй кругай хүсэлтэй нилэнэ гэдэг.

ТЕГЕРАН, январиин 22. (ТАСС) Иранска делегациие толгойлогшо Таги-Заде болбол Нэгэдэмэл Нацануудай Генеральна секретарьта бэшэг үгэбэ, тэрээн соонь Советскэ Союз болбол Иранай дотоодын хэрэгтэ оролсоно гэһэн гэмнэлтэ байгаа гэжэ энэ эли болобо. Энээнтэй дашарамдуулан «Форут» гэжэ газетын бэшэхэнь хадаа: Таги-Заде гэгшын ажал-ябуулга болбол Иранда үшөө ехэ критическэ байдалые байгуулба. Хакимиин правительствын ажал-ябуулга болбол СССР тушаа провокационно, эрид дайсан хандалга гэжэ газетэ тоолоно. Энэ ажал-ябуулганууд болбол гадаадын кругуудай хашалтагүйгөөр абтаагүй гэжэ заагаад. Таги-Заде гэгшын Нэгэдэмэл Нацануудта эльгээһэн хандалгаа гэдэргэнь буцаажа абахые газетэ эрибэ.

Бомбейдэхи собы...

ЛОНДОН, январиин 25. (ТА... тер агентствын бомбейскэ кор... тын дамжуулхань хадаа Бомбей... райондо январиин 23-ай һүни... полици дахин буудалдаа хаба... урда үдэшэлэн эндэ хүдэлөө... байгаа.

Хуулита бэшэ мэдээгээр, ... алуулһан, 70 гаран хүн хүнд... таһан ба 380 хүн сохюулһан... лицин табиһан газһаа болож... үзэбэ.

Хуулита мэдээсэлэй ёһоор, ... 2 хүн алагдаһан байна.

Бомбейскэ провинциин Инд... циональна Конгрессэй провин... ганизациин комитедэй ... секретарь болбол ушаралнууды... байһан провинцида нюур хара... галтэ хэдые эрибэ.

Италидахи подпо... фашистнуудай эд...

РИМ, январиин 25. (ТАСС) ... агентствын мэдээсэхэнь хада... дүтэшэг нютагай түрмын ... дээрэ пулемётно ба миномёт... нууд олдобо. Энэнь хадаа ... һан фашистнуудые сулеелхэ ... готойгоор түхеэрэгдэһэн байх... хэ позицинуудта дүтэхэн һо... томо склад олдобо.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛС...